

Planlægning for kolonihaver kan også ske ved miljø- og energiministerens udstedelse af et landsplandirektiv med nærmere krav til den regionale og kommunale planlægning. Efter planlovens § 3, stk. 1, kan miljø- og energiministeren således »til varetagelse af landsplanmæssige interesser, herunder sikring af kvaliteten i planlægningen, fastsætte regler for .... indholdet af planlægningen efter loven«.

Efter planlovens § 3, stk. 4, kan miljø- og energiministeren endvidere »i særlige tilfælde beslutte at overtage Hovedstadens Udviklingsråds, amtsråds og kommunalbestyrelsers beføjelser efter loven i sager, der ... har større betydning«. Bestemmelsen kan blandt andet anvendes til at indkalde et planforslag, der ikke er i overensstemmelse med landsplanhensyn.

Der kan således stilles krav til region-, kommune- og lokalplanlægningen, når landsplanhensyn, dvs. væsentlige overordnede interesser begrundet det. Hvornår det er tilfældet er som udgangspunkt regeringens vurdering. Men det er også et retligt spørgsmål, der kan efterprøves af domstolene.

De nuværende overordnede bestemmelser for hovedstadsregionens kolonihaver findes i 1997 regionplanerne, der er tilvejebragt af de daværende regionplanmyndigheder, dvs. amtsrådene for de tre hovedstadsamter, og de to seneste kommuneplaner for Københavns og Frederiksberg kommuner.

Københavns Amts regionplan indeholder en retningslinje om, at kolonihaver i landområdet skal fastholdes, men dette princip gælder ikke for kolonihaerne i byområder. Frederiksborg Amts regionplan indeholder ingen retningslinier for kolonihaver. Roskilde Amts regionplan indeholder bemærkninger om, at det nuværende antal kolonihaver bør bevares, og at der ved nedlæggelse af haver bør peges på erstatningsarealer.

Københavns Kommunes kommuneplan indeholder hensigtserklæringer om at opretholde de eksisterende haveforeninger, som ligger i områder, der er udlagt til anden anvendelse så længe som muligt. Til erstatning for de haver, der overgår til anden anvendelse, er der udpeget arealer til nye haver. Frederiksberg Kommunes kommuneplan indeholder en hensigtserklæring om, at kolonihaver, der ikke skal nedlægges pga. minimetronen, søges bevaret.

2.2. Jordkøbsloven

I medfør af § 18, stk. 1, nr. 4, i jordkøbsloven kan fødevareministeren erhverve fast ejendom for at fremskaffe jord til oprettelse af havekolonier.

I medfør af § 27 i jordkøbsloven kan fødevareministeren lade udføre anlægsarbejder på indkøbte arealer

(grundforbedringsarbejder, vejanlæg og læplantningsarbejder samt i særlige tilfælde elforsynings-, varmforsynings-, vandforsynings- og kloakeringsanlæg).

Beføjelserne i §§ 18 og 27 er henlagt til Direktoratet for FødevarerErhverv.

I 1961 gik det daværende landbrugsministerium – nu Fødevarerministeriet – over til at beholde ejendomsretten til de arealer, der erhverves til kolonihaver. Erhvervelsen af et konkret areal er som oftest sket på baggrund af en henvendelse fra Kolonihaveforbundet for Danmark eller fra en kommune. Det byggeudnede areal udlejes herefter til Kolonihaveforbundet for Danmark, som videreudlejer det til den pågældende nyoprettede haveforening. Haveforeningen står så for udlejningen af de enkelte haver.

31 haveforeninger med i alt 6.136 haver er beliggende på ejendomme tilhørende Fødevarerministeriet, heraf 22 haveforeninger i hovedstadsregionen og 9 haveforeninger i det øvrige land.

3. Lovforslagets indhold

3.1. Ændringerne i planloven

Lovforslaget indeholder forslag om, at regionplanmyndigheden i hovedstadsområdet, Hovedstadens Udviklingsråd, skal foretage en planlægning for kolonihaver, fordi en del kommuner i dette område ikke har mulighed for selv at udlægge tilstrækkelige arealer til kolonihaver i kommunen. Det er derfor nødvendigt, at Hovedstadens Udviklingsråd i samarbejde med kommunerne fastlægger det samlede behov for kolonihaver i regionen og fastsætter retningslinier for, hvor de kan placeres.

Uden for hovedstadsområdet er det vurderingen, at der ikke er behov for en regional planlægning for kolonihaver. Men der er intet i vejen for, at amtsrådene kan fastsætte retningslinier om kolonihaver efter bestemmelsen i planlovens § 6, stk. 3, nr. 10, om beliggenheden af arealer til fritidsformål, hvis det har regional betydning.

Det foreslås derfor, at der indsættes nye bestemmelser i planloven om, at Hovedstadens Udviklingsråd skal fastsætte retningslinier for arealer til kolonihaver i et antal og med en placering, der er i overensstemmelse med bebyggelsesforholdene i regionen, og som sikrer, at der er udlagt arealer til kolonihaver, der kan erstatte haver, der må forventes nedlagt.

Hvor stort det samlede behov for kolonihaver i regionen er, afhænger af, hvordan kommunerne i hovedstadsområdet og Hovedstadens Udviklingsråd i dialog med borgerne opgør behovet for kolonihaver, og hvilke planer der foreligger om ændret anvendelse af eksisterende kolonihaveområder.